

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/41/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818200535
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3818200535.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého S. S., nar. XX.XX.B., trvale bytom S. XX/XX, XXX XX E., t.č. plnoletého, do plnoletosti zastúpený v konaní opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov matky : S. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XX/XX, t. č. bytom B. ul. XXXX/X, XXX XX X. pod I. a otca: S. S., nar. X.X.XXXX, bytom X. X/XXX, XXX XX E., o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 15. mája 2018, č.k. 9P/7/2018-71 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. rozsudok Okresného súdu Prievidza 7P/8/2010 - 135 zo dňa 12.10.2010 zmenil tak, že otec je povinný prispievať na výživu S. S., nar. XX.X.XXXX výživným vo výške XXX eur mesačne s účinnosťou od 1.9.2017, ktoré je povinný platiť mesačne vopred najneskôr do 10. dňa v mesiaci k rukám oprávneného. Výrokom II. určil, že ročné výživné ku dňu vyhlásenia rozsudku vo výške 954 eur je otec povinný platiť v mesačných splátkach po 20 eur až do zaplatenia spolu s bežným výživným s tým, že v prípade neuhradenia jednej splátky sa stáva ročným celý dlh.

2. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 1, 2, 5, § 75 ods. , § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, kedy mal za preukázané, že naposledy súd o vyživovacej povinnosti otca rozhodol rozsudkom Okresného súdu Prievidza číslo 7P /8/2010 z 12.10.2010 keď ju určil na sumu 94 euro mesačne. V tom čase mal otec ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému K., ktorý mal bezlepkovú stravu. Otec býval v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou. Vlastnil záhradu v Handlovej a bol vlastníkom motorového vozidla. Aj v súčasnosti vlastní motorové vozidlo. Otec dosahoval príjem vo výške 504,33 eur. Matka bola v tom čase poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 113,6 eur, bola vedená ako uchádzač o zamestnanie. Vlastnila byt zapísaný na LV XXXX v k. ú. Handlová, ktorý prenajímala za nájomné vo výške 250 eur mesačne. Bývala v spoločnej domácnosti s S. E., ktorý dosahoval zárobok 564,14 eur. Platili SIPO 62,73 eur mesačne spolu, plus 9,6 eur. Domová daň bola 12,1 eur. Maloletý S. bol žiakom 3. ročníka základnej školy, býval v spoločnej domácnosti s matkou a jej priateľom.

3. V súčasnosti je S., ktorý v priebehu konania dosiahol plnoletosť, žiakom na strednej škole. Matka je zamestnaná ako upratovačka na základnej škole, kde dosahuje príjem vo výške 237,07,- eur. Súčasne je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 141,80,- eur mesačne. V auguste 2017 bola matke

odporučená operáciu, z dôvodu ohrozenia príjmu však operáciu neabsolvovala. Naďalej vlastní byt v Handlovej, ktorý prenajíma a prenájmu dosahuje príjem vo výške 300 eur. Mesačne má výdavky spojené s bytom vo výške 166 eur. Otcovi od posledného určenia vyživovacej povinnosti pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, k manželke, rod. L. Otec dosahuje príjem vo výške 790 eur mesačne a súčasne poberá diéty v sume od 653 do 1180,3 eur (priemerne 921,66 eur). Je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 232,9 eur. Platí mesačne inkaso 59,9 eur, poisťky 184 eur, 32 eur a 11,95 eur. Žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá nemá žiadny príjem. Okrem toho má výdavky na špeciálnu stravu, 350 eur mesačne v zahraničí, oblečenie. Nad rámec vyživovacej povinnosti otec maloletému ničím neprispel.

4. Zhodnotením skutkového stavu dospel súd prvej inštancie k právnemu záveru, že bolo dôvodné nanovo upraviť vyživovaciu povinnosť otca podľa návrhu matky, ku ktorému sa pripojil aj plnoletý syn povinného. Súd mal preukázané, že rodičia syna S. nežijú v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť o maloletého v podstate v celom rozsahu zabezpečuje matka. Naposledy o vyživovacej povinnosti otca rozhodoval súd ešte pred 8 rokmi. Odvtedy potreby oprávneného narástli úmerne k veku a takisto v súvislosti s tým, že navštevuje strednú školu. Nepochybne tak vzrástli jeho potreby oproti poslednému určeniu vyživovacej povinnosti. Otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k manželke, je ženatý, s manželkou žije v spoločnej domácnosti spolu s maloletým K., ku ktorému si plní vyživovaciu povinnosť osobnou starostlivosťou. V domácnosti s nimi býva manželkin syn K. S.. S prihliadnutím tiež na to, že u otca od posledného rozhodovania o výživnom príjme zásadne vzrástol, jeho manželka nepracuje, otec si taktiež plní vyživovaciu povinnosť k svojmu synovi osobnou starostlivosťou, považoval súd za primerané zvýšiť otcovi vyživovaciu povinnosť v požadovanom rozsahu na sumu 200 eur mesačne.

5. V súvislosti so zameškaným výživným zo strany otca za obdobie od 1.9.2017 do vyhlásenia rozsudku súd rozhodol, že zameškané výživné vo výške 954 eur je otec povinný platiť v mesačných splátkach po 20 eur až do zaplatenia spolu s bežným výživným s tým, že v prípade neuhradenia jednej splátky sa stáva zročným celý dlh. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Oprávnený bol do 5.2.2018 maloletý, teda ak matka navrhovala výživné späťne od 1.9.2017, súd ho priznal s ohľadom na dĺžku času, ktorý uplynul od poslednej úpravy (osem rokov), fakt, že otec sa o maloletého nijako nezaujíma podať návrh matku donútil vtedy ešte maloletý, pričom matka oprávneného nešla z dôvodu ohrozenia príjmov na plánovanú operáciu, čo aj preukázala, ako aj s poukazom na preukázané zdravotné problémy maloletého - potrebu zubného strojčeka a zvýšené náklady v súvislosti s tým, teda z dôvodov osobitného zreteľa.

6. Proti tomuto rozsudku podal otec v zákonnej lehote odvolanie namietajúc, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutkový stav veci / § 62 ods. 1 CMP/, keď na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam / § 365 ods. 1 písm. f/ CSP. Zvýšenie výživného zo sumy 94,- eur na sumu 200,- eur mesačne je neprimerané poukazom na osobné a majetkové otca ako aj neprimerané potrebám syna S.. Súd prvej inštancie neprihliadol na skutočnosť, že rovnakú vyživovaciu povinnosť má aj matka, pričom nesprávne posúdil majetkové pomery matky. Matka je vlastníčkou bytu, ktorý prenajíma a z nájmu má príjem 300,- eur mesačne. V spoločnej domácnosti žije s priateľom, teda nie je sama odkázaná na úhradu nákladov na bývanie. Nesúhlasil s priznaním výživného späťne, s účinnosťou od 01.09.2017, nakoľko priznanie späťného výživného je možné len v prípade, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Súd za takýto dôvod označil dĺžku času, ktorý uplynul od poslednej úpravy, nezaujíma otca o dieťa ako i zdravotné problémy matky. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie resp. zmenil a určil primeranú výšku výživného s prihliadnutím na dôkazy vykonané na súde prvej inštancie.

7. Matka v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec sa mohol s matkou na zvýšení výživného dohodnúť dobrovoľne a na syna prispievať zvýšeným výživným, ktoré je primerané veku, fyzickej vyspelosti, životným a školským potrebám dieťaťa. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

8. Kolízny opatrovník vo vyjadrení uviedol, že zvýšená výška vyživovacej povinnosti otca je v záujme S. a preto navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu potvrdiť.

9. Syn S. k podanému odvolaniu otca uviedol, že nesúhlasí s vyjadrením otca a žiadal, aby súd odvolanie otca ako nedôvodné zamietol. K narušeniu vzťahov došlo zo strany otca. Pokiaľ mal otec záujem dobrovoľne prispievať na výživu syna a ostatné základné potreby, mohol tak urobiť kedykoľvek v minulom období aj bez rozhodnutia súdu. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v plnom rozsahu potvrdil.

10. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca ako osoby povinnej platením výživného nie je dôvodné.

11. Podľa ust. § 1 CMP, sa Civilný mimosporový poriadok uplatní výlučne v právnych veciach ustanovených v tomto zákone. Podľa ust. § 2 CMP, sa uplatní Civilný sporový poriadok ako generálny procesný kódex tam, kde odlišnosti CMP nestanovuje.

12. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

13. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

14. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Odvolací súd si v plnom rozsahu osvojil skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, ktorý považoval za správny. Zo svojich zistení vyvodil súd prvej inštancie aj správny záver a odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje nielen so skutkovými, ale aj právnymi závermi súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku a v zmysle § 387 ods. 2 CSP na ne poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia dodáva nasledovné:

17. Odvolací súd predovšetkým zdôrazňuje, že Zákon o rodine (ust. § 62 ods. 2 a ust. § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 veta prvá) zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

18. Po oboznámení sa s obsahom spisu, vykonanými dôkazmi, ako i vyjadreniami účastníkov v odvolacom konaní, dospel odvolací súd k záveru, že zisteným skutkovým okolnostiam daného prípadu, možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca ako povinnej osoby, s prihliadnutím na aktuálne obmedzené možnosti a schopnosti matky, vystihujúcim odôvodnené potreby dieťaťa, s prihliadnutím na zvýšené výdavky v súvislosti s nástupom syna S. na strednú školu, ako i preukázanú podstatnú zmenu pomerov, zodpovedá zvýšenie výživného z pôvodnej sumy 94,- Eur na sumu 200,- Eur mesačne.

19. V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že posledná úprava vyživovacej povinnosti otca k maloletému bola určená rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 12.10.2010, č.k. 7P/8/2010. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že v tom čase mal maloletý S. 10 rokov a bol žiakom

3. ročníka základnej školy . Matka bola poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 113,60,- eur. Otec dosahoval príjem vo výške 504,33,- eur.

20. V súčasnosti dosahuje matka príjem vo výške 237,07,- eur a súčasne je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 141,80,- eur mesačne. Otec dosahuje príjem vo výške 790,- eur, súčasne poberá diéty vo výške 921,66,- eur ako i invalidný dôchodok vo výške 232,90,- eur. Príjem otca je teda v celkovej sume 1.943,- eur. Súdom prvého stupňa zvýšené výživné zodpovedá tak veku aj odôvodneným potrebám dieťaťa, ako aj osobným , majetkovým a zárobkovým možnostiam oboch rodičov a tiež korešponduje s právom dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni povinného rodiča , s prihliadnutím na rast životných nákladov od doby poslednej úpravy výživného. Už len v dôsledku uplynutia času ako i valorizačnú klauzulu niet pochyb o tom, že na strane dieťaťa došlo k zmene pomerov. S. bol v čase poslednej úpravy výživného žiakom základnej školy a v súčasnosti navštevuje vyšší typ školy . V septembri 2017 nastúpil do 1. ročníka Strednej odbornej školy v Handlovej. Denne dochádza do školy, staruje sa v školskej jedálni, kde matka zaplatí 31,- eur. Týždenne dáva synovi 10,- eur, dobytie karty 30,- eur, poisťné 25,- eur, internet 14,98,- eur. Syn S. navštevuje zubného špecialistu, s čím má matka zvýšené výdavky.

21. Z takto určených príjmových možností otca ako povinnej osoby súd prvej inštancie správne zvýšil výživné na syna S. V tomto smere sú námietky otca, poukazom na svoje príjmové možnosti, nedôvodné. Celkový príjem otca je dostatočnej výške, aby sa mohol podieľať na výživnom určenom súdom.

22. Námietka otca ako osoby povinnej platením výživného, že priznanie spätného výživného je možné len v prípade hodného osobitného zreteľa, nie je dôvodná. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že syn S. nastúpil 01.09.2017 na strednú školu a výdavky matky na dieťa vzrástli . Posudzovanie dôvodov hodných osobitného zreteľa je možné len v prípade, že návrh na výživné podala plnoletá osoba. V danom prípade však návrh na zvýšenie výživného podala matka, pričom syn S. až v priebehu konania nadobudol plnoletosť.

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že otec má dva príjmy a to z pracovného pomeru , pričom je poberateľom invalidného dôchodku. Súčasne je životná úroveň otca ako osoby povinnej podstatne vyššia, keď je potrebné zohľadniť aj poberanie diét otcom. Cestovné náhrady vyplácané otcovi síce nie sú súčasťou mzdy, avšak výrazným spôsobom zlepšujú majetkové pomery povinného otca a sú hlavným stimulom pre vykonávanie práce .

24. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa , jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a rozsahu prípravy na budúce povolanie a ďalších okolností. Výživné pre dieťa nemá slúžiť len na uspokojovanie všetkých ich najzákladnejších hmotných potrieb (jedlo, bývanie, ošatenie, obuv) ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.).

25. Základnou podmienkou správneho určenia výšky vyživovacej povinnosti rodiča k deťom je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa teda predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie ich potrieb. Medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady s tým súvisiace, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť.

26. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, citované zákonné ustanovenia, v nadväznosti na preukázaný skutkový stav, preukázané mesačné výdavky spojené s výživou dieťaťa, odvolací súd dospel k záveru, že celková suma výživného, ktorú by mal otec platiť na dieťa podľa rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá skutočným a preukázaným nákladom na výživu dieťaťa.

27. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

28. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).